

Slovenski dom

Štev. 63

V Ljubljana, ponedeljek 17. marca 1941

Leto VI.

Govor voditelja Nemčije na spominski dan nemških padlih junakov:

„Nemški narod je ena sama bojna enota“

Berlin, 16. marca. DNB. Ob priliki svečanosti v starem arzenalu je imel vodja Nemčije govor, v katerem je med drugim rekel:

Drugič slavimo v teh prostorih spomin junakov našega naroda. Še bolj kakor lansko leto vemo, kako nezadostno so najprej besede, da bi dostojno izrazili zahvalo naroda junakom. V dolgih letih miru so v našem spominu polagoma zbledeli vtisi strašnih vojnih dogodkov, v katerih okviru se je odigravalo toliko dokazov junaštva in preziranja smrti. Pridejo pokolenja, ki sploh nič ne vedo za vojno iz svojih izkušenj. Toda, ko nemški narod leta 1941 slavi svoje junake, dela to v taki sedanosti in pod takimi okoliščinami, pod katerimi je od prvega do poslednjega v duši istoveten s tistimi, ki so v daljni, bližnji in najbližji preteklosti žrtvovali življenje za narod. Ko smo pred letom dni slavili svoje junake, smo bili v znamenju polnega uspeha začete vojne, ki je Nemčija ni hotela, ampak so jo nam vsilili tisti, ki pred zgodovino nosijo odgovornost za veliko vojno od leta 1914 do 1918. To so bili elementi, ki so si bili postavili za cilj, da nemški narod oropajo najosnovnejših življenjskih pravic. Mislili so, da jim bo pri drugem poskusu upropačenja našega naroda lažje uspelo, kakor pa prvič, ker so popolnoma napačno gledali stvari in prilike in so zaradi tega napačno cenili svojo lastno silo kakor tudi silo nemškega naroda. To pa predvsem zato, ker niso imeli niti pojma o močni volji in neomajni odločitvi novega vodstva nemškega naroda. Anglija in Francija sta hoteli vojno.

Osemnajstodnevna vojna v Poljski je tem upom kmalu naredila konec. Pod takimi okoliščinami je nemški narod pričakal leto 1940 poln ponesrečenja zaupanja. Kljub temu se naš narod ni vdal nobenemu varljivemu upanju glede težkih bojev, ki so se pred nami. Vodja rajba je rekel, da je bilo od vsega začetka sklenjeno, da se ne sme dopustiti, da se boj na zahodu ne sme izpremeniti v trpljenje brez konca in kraja kakor v svetovni vojni, ampak da mora priti do hitre odločitve. Ko je napočil 10. maj, se je začel boj na zahodu. Ne glede na prazne besede britanskega ministrskega predsednika, bo leto 1940 prišlo v svetovno zgodovino kot eno najbolj usodopolnih let, kot leto, najpomembnejše zaradi svojih posledic. Vodja Nemčije je rekel, da je nemška vojska sedaj z ljudstvom in materialom znatno okrepjena, krepka v svoji odločitvi, polna zaupanja in odločena dokončati tisto, kar je bilo začeto leta 1940. Nemški narod se danes počuti kot izvršilec poslednje volje svojih hrabrih prednikov. Sedaj se poleg padlih v svetovni vojni vrstijo tudi žrtve iz nadaljevalnih bojev. Kakor tudi tedaj poginuli sinovi našega naroda, so tudi sedaj raztreseni po velikem prostranstvu kopnega in morja ter enako spoštovani kot hrabri borci za veliko nemško domovino. Vedno je isti nemški človek, ki žrtvuje življenje za domovino, ki daje življenje, da bi že enkrat svojemu narodu priboril bodočnost, za katero ima pravico. Toda spomnimo se tudi italijanskih vojakov, ki morajo na obširni zemlji tudi dati svoja življenja. Njihovi ideali in njihovi cilji boja so isti kakor naši. Ta svet ni samo za nekatere narode, ni samo za red, ki bi se hotel večno obdržati in katerega delajo po eni strani presiti bogataši, po drugi pa reveži. Nadalje je vodja

Nemčije rekel: Tudi tisti, ki so doma, morajo v tej vojni prenašati večje žrtve kakor prej. Njihovo junaštvo prispeva k veličini in vzvišenosti te najodločnejše borbe v nemški industriji. To ne velja samo za moškega, ampak tudi za ženo. Naš narod se je danes ves spremenil v eno samo veliko borbeno enotico. Tak ni postal zaradi tega, ker je želel ali hotel vojno, ampak zato, ker mu je bila vojna vsiljena, ker je Anglija razširila vojno tudi na vsakodnevno meštansko življenje. Poleg tega, da je Anglija ponovila blokado, podobni oni iz svetovne vojne, ter začela moriti z lakoto žene in otroke, je Anglija v tej vojni začela še s podiranjem in zažiganjem nezavarovanih mest in vasi. Toda Churchill v tej letalski vojni, ki jo je za-

krivil, ne bo uničil Nemčije, ampak bo uničil Anglijo samo. Tudi blokada ne bo zadela Nemčije, ampak njene povzročitelja. Če je prihod zime imel za posledico, da so se vojaške operacije na kopnem zmanjšale, pa so se boji v zraku in na morju tudi tedaj nadaljevali. Junaštvu naših podmorniških posadk in drugim našim ladjam se je pridružilo tudi junaštvo naših letalcev. Mislim, da ta dan, ko slavimo spomin junakov, ne moremo vredneje končati, kakor z obljubo, da bomo ta boj, ki so ga izzvali naši nasprotniki, izpremenili v končno nemško zmago. Preživeli smo zimo, ki smo jo izpolnili z neumornim delom. Storili smo med tem časom vse, kar se je moglo še storiti za izboljšanje naše vojne sile. Nemška državna oboro-

žena sila se je sedaj dvignila na stopnjo najmočnejšega vojaškega orožja, za katerega ve naša zgodovina. Nobena sila in nobena pomoč na svetu ne bo mogla nič izpremeniti izida tega boja. Anglija bo padla. Previdnost nudi zmage tistim, ki se borijo samo za premoč zlata in ki zaradi tega prelivajo kri. Nemčija ni od Anglije in Francije ničesar zahtevala. Zastonj so bili vsi njeni predlogi za mir, sporazum in razorožitev. Mednarodna finančna plutokracija boče peljati to vojno do konca. Potemtakem mora biti konec te vojne in bo tudi propad te plutokracije. Zato bomo leta 1941 hladno in odločno začeli delati, da bi dokončali tisto, kar smo bili lansko leto začeli. Vseeno je, na kateri zemlji, na katerem morju in v katerem zračnem prostoru se bodo borili nemški vojaki. Oni bodo vedeli, da ta boj za vedno odloča usodo, svobodo in bodočnost našega naroda. Ko končujemo ta zmagoslavni boj, se zahvaljujemo vsem junakom v preteklosti, kakor to zaslužijo. Kajti mi rešujemo tisto, za kar so naši padli: Nemčijo, naš narod in njegov veliki rajh.

Govor predsednika Roosevelta o pomoči Amerike Angliji in ostalim demokracijam:

Roosevelt obljublja demokracijam, da bo pomoč vedno večja

Washington, 16. marca. Reuter. Predsednik Roosevelt je imel danes ponoči na banketu tiskovnega združenja v Beli hiši po radiu govor, v katerem je med drugim rekel:

Na vsako besedo, ki jo sedaj povem, bodo v zgodovini pazili. Spominjam vas nato, da je bila v zadnji vojni Nemčija po predstavniku Združenih držav obveščena, da so med narodi različni mišljenja. Diktatorji Evrope in Azije ne dvomijo več v našo enodušnost. Pred sedanjo vojno sem bil zelo vznemirljen zaradi vsega, kar se je tikalo bodočnosti, vznemirljen, kakor mnogo drugih ljudi. Dogodki so pokazali, da nisem bil dovolj vznemirljen. Ameriški narod sedaj piše novo stran zgodovine. Svet si je sedaj na jasnem, da se kot združen narod zavedamo nevarnosti, ki nam grozi. Da bi se obranili te nevarnosti, gre naša demokracija na delo.

V nadaljnjem svojem govoru se je Roosevelt omejil na narodni socializem in je s tem v zvezi rekel:

Vse to ni nič novega in vse to ni noben poseben red. Človečanstvo ne bo nikdar za stalno sprejelo te sistema. Nato je Roosevelt opozoril na to, da evropski in ameriški narodi niso posebej mnogo pozornosti tej vrsti moderne tiranije, ki stremi za tem, da bi odstranila vse vrste demokracije. Sedaj nam je vse to jasno. Podjarmljenje evropskih narodov gre po načrtu iz leta 1939. In 1940. Ta načrt se je nadaljeval vse dotlej, dokler ga Velika Britanija ni spremenila v drobec.

Roosevelt je nato prešel na razpravo o zakonskem načrtu o posojanju orožja in rekel, da je ameriški narod to vprašanje končno sam rešil. To pa ne samo z glasom enega človeka, ampak z glasovi 130 milijonov ljudi. Tako smo se sedaj mi vsi obvezali in nihče naj v to ne dvomi. Ta naša odločitev je naredila konec vsem poskusom pomirjevanja v naši državi, konec utvaram, ki smo jih imeli glede diktatorjev, konec kompromisov s tiranijo, konec s činiteljmi nasilja. Sedaj moramo hiteti. Trdno upamo, da bo tedaj, kadar bo naša

proizvodnja v polnem razmahu, človeštvo lahko diktatorjem dokazalo, da diktatorji ne morejo zmagati. Če morje bomo poslali vsako našo letalo in vsako drugo vojaško sredstvo, pa naj bo to moderno ali staro.

Omenjajoč odredbe zakonskega načrta o posojanju je Roosevelt rekel, da skriva material vseh vrst, da bi tako olajšal njegov prevoz in da je že mnogo orožja takoj po podpisu zakona bilo poslano tja, kjer je potrebno. Nato je rekel: Mi, tukaj v Washingtonu, mislimo na hitrost in to na neposredno hitrost. Upam, da bodo ta klic razumele vse ameriške družine. Potem je poudaril, da je že v Združenih državah 130 milijonov ljudi, ki v njih gori veliki plamen demokracije proti temi in barbarstvu, mnogo milijonov takih ljudi pa je v Veliki Britaniji in drugod. Prišel je čas, ko moramo čim bolj prilivati gorivo, da bi ta naš plamen demokracije stalno plamtel.

V nadaljnjem svojem govoru je rekel, da bi postala svoboda izražanja, svoboda vesti in vere brez vrednosti, če bi padla demokracija. V nadalje je izjavil, da odločitve Amerike ne smejo spremljati stavke, ki niso potrebne, ne sme teh odločitev prekinjati zavestna sabotaža in nedovoljena špekulacija.

Roosevelt je potem prešel na obrazložitev zelo resnega položaja in poudaril, da Amerikanci vse to dobro razumejo in zaradi tega zahtevajo politiko popolne pomoči Veliki Britaniji, Grčiji in Kitajski ter vsem pobeglim vladam, ki so pobegnile zaradi sovražnikovega napada. Začenši od danes naprej bo ta pomoč še večja, brez zastanka in to do popolne zmage tistih, ki jim je potrebna. Velika Britanija je pripravljena bolj kakor kdaj koli poprej, in sicer moralno in materialno. Velika Britanija je v zadnjih desetih mesecih podnevi in ponoči mnogo trpela. Sedaj se ji daje pomoč, ki prihaja iz Kanade in drugih britanskih dominionov. Skratka: pomoč britanskega imperija, pomoč nebritanskih narodov vsega sveta, ki smatrajo, da mora biti razvoj njihovega mišljenja še vedno v okviru svobode.

Britanski narod je pripravljen upreti se vsakemu napadu. Ta napad lahko pride jutri, prihodni teden ali mesec, toda v tej krizi ima Velika Britanija to prednost, da ima v svojih rokah nje-no usodo veličasten voditelj Churchill. Nihče od Churchilla ne zna bolj govoriti, žrtvovati se in samopremagovati. Vse to izhaja iz neke višje britanske morale. Jedro te morale leži v tistih najpreprostejših množicah, ki tako jasno gledajo stvar v oči, v množicah, ki raje umrejo, kakor pa da bi živele kot sužnji. Ti tako navadni in preprosti angleški ljudje se borijo v prvih vrstah ci-

vilizacije, kakor vojaki na kopnem, mornarji in letalci. Ti preprosti angleški ljudje branijo ped za pedjo bojno črto tako, da bo njihova odločnost nekdanji pomenila poglavje navdihnjenja, ponosa in samozvesti za ljudi vseh celin. Angleški narod in njegovi zavezniški Grki potrebujejo ladij. Britanski narod bo imel priliko videti te ameriške ladje pri sebi. Britanski narod potrebuje letal. Tudi ta letala bo angleški narod videl. Britanski narod potrebuje življenjskih potrebščin iz Amerike, potrebuje tankov, topov in streliva. Tudi to bo britanski narod dobil. S Kitajsko je podobna stvar. Kitajska je veličastno dokazala svojo voljo. Milijoni tistih najpreprostejših Kitajcev se borijo proti razkosavanju svoje domovine. Kitajska po maršalu Čangkajšku nas prosi pomoči. Združene države izjavljajo, da bo Kitajska našo pomoč dobila. Ta naša pomoč bo tisto, kar naš ameriški narod smatra, da naj bo, namreč orožarna demokracije. Naš ameriški narod bo svojo vlogo do konca odigral. Kadar pa bo Vsemogočni pokazal na trenutke, preje ali pozneje, je nujno, da bo naša domovina odigrala svojo veliko vlogo v sijajnem obdobju obnovitve sveta. Nikdar ga ni bilo in ga ne bo naroda, ki bi se podredil gospodarjem tujih ljudi. Vem, da vsak narod, čeprav je to majhna država, ima pravico za svoj naravni obstoj v toliko, v kolikor je že narod. Nikdar nismo v naši ameriški zgodovini imeli dolžnost izvršiti tako težke naloge.

Vesti 17. marca

Anglija bo verjetno popustila v svoji blokadi in bo dovolila uvoz ameriških živil v nenaseljeno Francijo, toda pri razdelitvi živil bodo vse dele nadzorovali ameriški odposlanci, poroča Reuter iz Washingtona.

Obisk Churchilla pričakuje v Ameriki. Churchill bi se s predsednikom Rooseveltom pogovoril o sodelovanju med Anglijo in USA, posebej pa glede bodočih dogodkov, ki se kažejo kot zelo kritični in usodni za Veliko Britanijo, poroča Stefani.

Ameriška vlada je kupila štiri tovarne za izdelovanje strojne in eno tovarno za izdelovanje razstreliva. Vse te tovarne bodo delale za Veliko Britanijo, poroča iz Washingtona Reuter.

Pri današnjem nočnem napadu na Anglijo je bilo zbitih devet nemških letal, je sporočilo po Reuterju angleško letalsko poveljstvo.

Več italijanskih letal je bilo uničenih na tleh ob napadu angleških letal na Berat v Albaniji. Zažgano je bilo tudi petrolejsko skladišče, na valonskem letališču pa štiri letala, poroča z albanškega bojišča Reuter.

Pri večdnevni srditi ofenzivi italijanske vojske na albaniskem bojišču je sodelovalo 127.000 italijanske vojske, neni Reuter.

Daščni obvezniki v Združenih državah s skrbjo gledajo na oboroževalni program USA, kajti za pokritje izdatkov bo vlada naložila davek 2 do 3 odstotke na vse dohodke, ki presegajo 25 dolarjev tedensko, poroča iz New Yorka DNB.

Angleško letalstvo je v noči na soboto naredilo nečedno dejanje, ko je v albanških vodih napadlo italijansko reševalno ladjo „Poi“, ki je bila razsvetljena in je imela predpisane znake. Prileteli sta dve angleški torpedni letali brez šuma in vrgli torpeda ter zadeli ladjo na dveh krajih. Na ladji je bila tudi Edda Ciano, hčerka Mussolinija in žena grofa Ciana, ki služi kot bolničarka poroča posebni vojaški dopisnik agencije Stefani z albanškega bojišča.

Anglija bo dala Grčiji vs možno pomoč. Če bo treba, bo poslala svoje vojske iz Afrike, prav tako se za izkrcanje pripravljajo veliki topovi in težki tanki, ki bodo omogočili Grkom še nadaljnji žilavi odpor, poroča iz Londona United Press.

Vlak s petrolejskimi cisternami je v petek popoldne iztril v bližini bolgarskega mesta Varna in je polovica vagonov popolnoma razbitih. Petrolej se je vnel, nakar se je vnel vsa razbita garnitura tovarnega vlaka. Pri tem je 10 železničarjev izgubilo življenje.

V Berlinu so prijeli ameriškega časnikarja Riharda Holleta zaradi suma, da je vohunil v korist neke tuje države, poroča DNB.

Veliko bombažno tovarno v Plovdivu je uničil požar. Goreti je začelo v skladišču bombaža. Zankrat bolgarske oblasti še niso ugotovile, kako je do ognja prišlo.

Na afriških bojiščih ni bilo večjih dogodkov

Nekje v Italiji, 16. marca. Stefani. Uradno poročilo št. 282 vrhovnega poveljstva italijanske oborožene sile pravi:

Severna Afrika: Nemške letalske skupine so bombardirale zbiranje britanskih motornih vozil pri Agedabiji.

Vzhodna Afrika: Sovražnik je včeraj nadaljeval z napadi na vsem bojišču pri Kerenu. Povsod smo ga odbili in je imel hude izgube. Z letali je napadel tudi Abrascio v Eritreji ter povzročil nekaj škode. Letala so napadla tudi Diredaio, kjer ni bilo škode. Na obeh odsekih pri Kerenu je bil izvršen napad in je bilo sestreljeno eno sovražnikovo letalo.

Kairo, 16. marca. g. Reuter. Vrhovno poveljstvo angleških letalskih letal v Afriki poroča: Angleška letala so podpirala napredovanje abesinskih in angleških kopenskih sil v Abesiniji ter Somaliji in Eritreji, kjer so razbijala skladišča, zbiranja četi in važna cestna in železniška križišča. Zlasti hud napad so izvedla na Djidjigo ter na Harar.

V soboto popoldne je prišlo nad Diredaio do velike letalske bitke med angleškimi letali in italijanskimi lovci. V spopadu je bilo zbitih osem italijanskih letal.

Kairo, 16. marca. g. Reuter poroča: Vrhovno poveljstvo angleških sil na Bližnjem vzhodu sporoča: V Libiji in Eritreji nič posebnega. V Abesiniji

se operacije zadovoljivo nadaljujejo. Angleške in abesinske čete obkrožajo Debramarkos, kjer je zbranih 20.000 italijanskih vojakov. Italijanske čete, ki prodirajo iz Somalije, zdaj razvijajo svoje operacije vzdolž ob cesti, ki vodi v Djidjigo ter na stari kraljevi cesti, ki vodi iz Mogadiscia naravnost v Addis Abebo.

Nemci nad Londonom, Ang'eži nad Düsseldorfom

Berlin, 16. marca. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo sporoča:

Korakanje nemških čet v Bolgarijo se nadaljuje z vnaprejšnjim določenim načrtom. Močna skupina nemških letal je preteklo noč kljub slabim vremenskim prilikam napadla vojaške objekte v Londonu in v južni Angliji. V londonskem pristanišču je izbruhnilo več velikih in manjših požarov. V drugih krajih južne Anglije je nemško letalstvo bombardiralo letališča in pristaniške naprave ter metalo zažigalne in rušilne bombe.

V severni Afriki so nemška ogledniška letala uspešno napadla angleške motorizirane kolone in zbiranje četi blizu Agedabije. Nemško letalstvo je

na Malti bombardiralo letališče in pristanišče. Neko nemško lovsko letalo je sestrelilo eno angleško letalo tipa „Wellington“. Prejšnjo noč je sovražnik zmetel nekaj bomb na nemško ozemlje v obmejnem področju zahodne Nemčije. Sovražna letala, ki so letela v majhnem številu, niso povzročila nobene vojaške škode. Druga škoda je majhna. Sovražnik je vrgel bombo na neko ujetniško taborišče in sta bila ranjena dva francoska ujetnika. Od 12. do 13. marca je sovražnik izgubil 81 letal, od katerih jih je bilo 21 sestreljenih v letalskih bitkah, 11 jih je sestrelilo lovsko letalstvo v nočnih operacijah, 6 jih je sestrelilo protiletalsko topništvo, 3 pa je sestrelilo pomorsko topništvo. Nemško letalstvo je v tem času izgubilo 21 letal.

London, 16. marca. g. Reuter. Snočnji nemški letalski napad je veljal zlasti Londonu. Po poročilih, ki so doslej dospela, napad nikjer v deželi ni bil velik. V Londonu je nastalo nekaj požarov in nekaj gmotne škode, žrtve pa ni bilo. O manjši škodi in nekaj žrtvah poročajo tudi še iz južne in jugovzhodne Anglije ter iz vzhodnega Midlanda.

London, 16. marca. g. Reuter poroča: Novi tipi težkih angleških bombnikov so v pretekli noči spet napadli zahodno Nemčijo. Zlasti hud je bil napad na Düsseldorf, ki je bil obiskanih še drugo noč zaporedoma. Letalci so opazili pri svojem prihodu ognje, ki so goreli še od prejšnje noči. Na düsseldorfsko področje tvornice so zmetali nove količine težkih in srednjetežkih zažigalnih ter rušilnih bomb, ki so povzročile nove velike, rdeče, plave in oranžne eksplozije.

Izredno hud napad je snoči angleško letalstvo naredilo tudi na nemško podmorniško oporišče Lorient. Podrobnosti o tem napadu bodo objavljene naknadno. Letala obrežnega poveljstva pa so izvedla napad na južno Norveško

Boji v Albaniji so zopet manj srditi

Nekje v Italiji, 16. marca. Stefani. Uradno poročilo št. 282 vrhovnega poveljstva italijanske oborožene sile pravi:

Grško bojišče: Na odseku 11. armade smo med krajevnimi borbami zaplenili nekaj orožja in ujeli nekaj sovražnikovih vojakov. Letalske skupine so bombardirale eno od najvažnejših grških oporišč. Letala so bombardirala tudi sovražnikove čete. — Včeraj popoldne so sovražnikova letala bombardirala Valono ter povzročila manjšo škodo. Ena sovražnikova letala je sestrelilo mornariško protiletalsko topništvo.

Letala nemškega letalskega zbora so napadla letalske in pristaniške naprave v Halfarju na Malti. Sestreljeno je bilo eno sovražnikovo letalo.

Atene, 16. marca. Atenska agencija: Uradno poročilo št. 140 vrhovnega poveljstva grške vojske pravi: Podnevi so bile napadalne akcije sovražnika na raznih krajih bojišča. Vsi ti napadi so bili odbiti. Poročilo ministrstva za notranjo varnost

pravi: Sovražnikovo letalo je metalo bombe na neko pristanišče v zahodnem Peloponezu. Škode ni bilo nobene.

Atene, 16. marca. g. Reuter. Poveljstvo angleškega letalskega zbora v Grčiji sporoča, da so angleški letalci po naknadnih ugotovitvah v včerajšnji bitki nad Klisuro zbili še nadaljnjih osem italijanskih letal. Pri oglednih poletih nad srednjim odsekom so opazili, da so zastala vsa premikanja v zaledju, iz česar sklepajo, da bo italijansko poveljstvo ofenzivo prekinilo.

Atene, 16. marca. g. Atenska agencija: Včerajšnji srditi italijanski napadi zlasti na srednjem odseku so bili odbiti z velikimi izgubami za nasprotnika. V vojaških krogih sodijo, da je v preteklem tednu ofenziva nasprotnika stala 3000 ujetih in 4000 mrtvih, ne da bi bil pri tem osvojen le en kvadratni meter novega ozemlja. V zadnjih štirih dneh je bilo zbitih 123 italijanskih letal.

Govor ministra dr. Miha Kreka v Radovljici: „Svoboda ljudstva, nedotakljivost meja in mir na zunaj in znotraj!“

Radovljica, 16. marca

Danes dopoldne je bila v Radovljici seja za-
stopnikov organizacij JRZ za radovljiški okraj. Se-
jo, kateri so prisostvovali zastopniki vseh občin.
je začel ob osmih zjutraj predsednik okrajnega
odбора JRZ dr. Šmajd. Toplo pozdravljen je prišel
med zborovalce prosvetni minister dr. Miha Krek.
kateri je predsednik naprosil, naj poda poročilo
o zunanjem in notranjem političnem položaju.

V izjavnem govoru, ki je trajal nad eno uro
in pol, je poročal minister o nalogah, ki jih ima
jugoslovanska vlada danes in ki jo še čakajo.
»Vlada se v polni meri zaveda zgodovinske odgo-
vornosti, ki zahteva modro in trezno presojanje
dogodkov, zlasti pa zrelo daljnovidnost. Svobo-
da ljudstva, nedotakljivost meja in mir na
zunaj in znotraj so cilji, ki jih vlada s svojo
politiko hoče doseči. To so naloge, tako visoke
in dragocene, da jih ni mogoče uresničiti brez
žrtve. Skrbeti moramo, da bodo breme-
na čim lažja, potrditi pa se tudi moramo, da jih
bomo možno prenašali. Časi so težki. Nič ni laž-
jega in nič naravnostnega, kot godrnjati in zabav-
ljati, kadar si je treba od ust pritrgovati in potpe-
titi. Toda, kadar gre za srečo ljudstva in za njegovo
čas, ni čas za kritiziranje. Potrebno je zaupanje
in dobra volja. Potrebno je, da se vsi zavedamo
odgovornosti, ki jo imamo pred bodočnostjo.

Kakor doslej, tako morajo ostati Slovenci tudi
v bodoče politično zreli in disciplinirani. Ta disci-

plina in enotnost nas bosta ohranili na tistih po-
te, po katerih nas je vodil naš veliki voditelj po-
kojni dr. Anton Korosec. Vodstvo, katero smo si
soglasno izvolili na naš najtežji dan, ko smo izro-
čili materi zemlji svojega velikega državnika, ima
pred očmi le eno veliko skrb, kako preživeti čase,
ko mora skupnost kakor tudi posameznik marsikaj
žrtvovati. Nezadovoljevanje se dobro zavedajo, da je
sedaj najugodnejši čas za levičarsko propagando.
Tako propagando pa lahko vodijo le nevedneži
ali pa zlobneži. Naša naloga je, da jim ne do-
volimo zastupljati našega zdravega in narodno
zavednega ljudstva. In prav zato moramo biti fu-
ječni, delavni in strastni, modro previdni, dostoi-
janstveno vztrajni, polni vere in notranje discipli-
ne, pa bomo ohranili socialni mir in narodni ponos
ter brez nepotrebnih škod prepeljali narod in ju-
goslovansko državo skozi sedanje viharje v dobo
novega miru v Evropi.

Izjavljanja prosvetnega ministra dr. Miha Kre-
ka so bila izredno prepričljiva in so močno učin-
kovala na številne zastopnike krajevnih organizacij
JRZ. Večkrat so bila prekinjena z živahnim odo-
bravljem.

Po seji je sprejel minister dr. Krek več de-
putacij, ki so ga prosile za posredovanje v prid
gospodarskim in kulturnim potrebam radovljiškega
okraja. Proti večeru se je g. minister vrnil v
Ljubljano, potem pa se je odpeljal v Beograd.

Domoljubno delo našega Rdečega križa Vazne naloge, ki jih je vojno stanje naložilo tej najbolj razširjeni naši organizaciji

V svečanem, resnem in slovesnem razpolože-
nju je bila danes dopoldne v mestni sejni dvo-
rani osma redna letna skupščina Dravskega bano-
vinskega odbora Rdečega križa kraljevine Jugo-
slavije, organizacije ki je najbolj razširjena pri
nas in ki njeno človekoljubno delo zlasti danes
stopa v ospredje.

Zborovanje je začel prvi podpredsednik gosp.
dr. Fetičič, ki je pozdravil vse navzoče, zlasti pa
zdravstvenega nadzornika g. dr. Avramoviča, ki
je zastopal bana, polkovnika zdravnika gosp. dr.
Brusta, ki je zastopal divizionarja, člana mestnega
sveta g. Vidra kot zastopnika župana dr. Adlešiča,
primarija g. dr. Meršola, zastopnika Zdravniške
zbornice in II. podpredsednika glavnega odbora
g. dr. Krejčiča.

nik dr. Puc Franc, računski svetnik v p. Skalar
Josip, magistratni ravnatelj iz Celja Subic Ivo
ter vladni svetnik v p. dr. Vidic Franc. Člani nad-
zornega odbora so: Grasel Marjanca, delovodja
Pire Franc in posestnik Sever Franc.

Po poročilu blaginika g. Meška so prišli na
vrsto predlogi, kjer je nadzornik g. Vidic pred-
lagal spremembo pravil, in sicer: 1. da se dohodki
RK decentralizirajo in se da več denarja bano-
vinskim društvom, 2. da dobi dravski banovinski
odbor 25% članarine državnih namestencev, 3. da
se predvidi tudi mesto III. predsednika in 4. da
RK dobi večje dohodke. Dr. Franta Mi je pred-
lagal povsod enotno službo v okviru RK in enot-
no vodstvo s kvalificiranimi ljudmi. Odbor iz Med-
vod je predlagal oprostitve veselilnih taks, kakor
jo imajo druga društva. Delegat iz Slov. Konjice,
sodnik g. Gubenski, je predlagal povečanje tam-
kajšnje bolnišnice, delegat iz Maribora dr. Vrečko
je prosil za dovolitev tombola.

S tem je bil dnevi red izrpan in je pred-
sednik lepo uspelo skupščino zaključil. Na veselo
delo! Bog in sreča junaka!

Lepa je bila sobota in povrh tudi precej
gorka, vetra skoraj da ni bilo čuti in zato se je
bilo bati, da se bodo že z nočjo navlekli oblaki.
Pa ne! Večer je bil čist in jasn, redke zvezde so
sijale in napovedovale lep dan. Zjutraj se je davi
prikazalo sonce, pa ni sijalo s posebnim veseljem;
nekakšna meglena preja se je motala čez jasne.
Skrjala se je zdelo, da vsa nedelja ne bo čisto
lepa, pozneje pa se je vse lepo popravilo, oblaki
so se razšli in bila je čisto priprava za izlete in
sprehode. Prav taka je bila, kakor si jo prav zdaj
spomlad želimo.

Pričetek misijskih dni

Snoči, v soboto, so ob trideset na osem zvečer
po vseh ljubljanskih cerkvah zavzvali vozovi ter
oznanili pričetek svetega misijona. Ob tej uri so
se začele litanije z blagoslovom, potem pa je bila
molitev k Sv. Duhu, naj vernike spremlja s svojo
milostjo ves čas svetih dni. Po vseh cerkvah so
bili lepi misijski govori. V stolnici je govoril
ljubljanški vladika škof dr. Gregorij Rožman, ki
je v krasno vrsto nazival nekaj globokih, mojštr-
sko povedanih vzpodbudnih misli, ki so na vse
vernike napravile velik dojem. Vse cerkve so bile
nabitno polne.

Danes je bil prvi misijski dan. Ostali praz-
nični red službe božje je ostal nespremenjen. Po-
sebnost pobožnosti svetega misijona so se začele ob
petih zjutraj s tiho sveto mašo, ki ji je sledil
misijski govor, temu pa sveta maša z blagoslo-
vom. Namesto običajnih nedeljskih pridig so bili
misijski govori. Ob pol štirih popoldne je bil
sv. križev pol, nato pa misijski govor in litanije
z blagoslovom. Ob trideset na osem zvečer so bile
spet litanije z blagoslovom, nato pa misijski
govor.

Občni zbori in skupščine

Ceprav jo jadrano že v pomlad, društveno
življenje kar nič ne kaže znakov, da bi kaj po-
jenjavalo. Tista društva, klubi in organizacije, ki
svojih občnih zborov niso že opravila jeseni ali
v zimskih dneh, branjajo dan, ko polagajo pred
svojimi člani in javnostjo račune, za pomlad. In
takih organizacij, ki imajo občne zборе, odnosno
skupščine, je v Sloveniji cel roj.

Tudi včeraj in danes je bilo v Ljubljani več
občnih zborov. Med njimi sta bila zlasti dva, ki
sta za vsa javnost brez izjeme visoko pomembna,
in sicer občni zbor Druženja rezervnih častnikov
in občni zbor Rdečega križa. Oba sta potekla zelo
lepo in pokazala služnost članstva ter velike uspe-
he obeh organizacij.

Seja lesnega odseka Zveze industrijev
Težave, s katerimi se v sedanjih izrednih razmerah bori lesna stroka

Ljubljana, 16. marca.

Pod predsedstvom načelnika lesnega odseka g.
inž. Jerneja Zupanca je bila v petek, dne 14. mar-
ca 1941 plenarna seja lesnega odseka Zveze indus-
trijcev. O poslovanju lesnega odseka v zadnjem
času je poročal glavni tajnik dr. Adolf Golia. Za-
stopniki lesnega odseka so sodelovali na razpravah
Stalne delegacije lesnega gospodarstva o vpraša-
nju kontrole cen gradbenega lesa. Spriču zadostnih
zalog pri do domala vseh lesnih tvrdkah v naši dr-
žavi ter spriču zelo omejenih možnosti izvoza, in
stvarne potrebe za kontrolo cen ter je vseskozi
upravičen predlog, da se gradbeni les od kontrole
cen izvzame. Od izvajanja nadzorstva nad cenami
za gradbeni les ne bi imel nihče kake stvarne ko-
risti, dočim imajo podjetja lesne stroke obilo po-
sila z ugotavljanjem ter mesečnim prijavljanjem
poedinih vrst gradbenega lesa.

Odek je nato vzel na znanje poročilo o kora-

Zborovanje poljedelskih delavcev iz Slov. Krajine Prekmurski delavci ne podlegajo tujemu vplivu, pač pa so trdni Slovenci in Jugoslovani

Murska Sobota, 16. marca.

Danes dopoldne je imela v Prosvetnem domu
Zveza poljedelskih delavcev svoj četrti redni ob-
čni zbor. Dvorano Prosvetnega doma so napolnili
delegati podružnic iz vseh krajev Slovenske Kra-
jine. Ob 11 je predsednik zveze g. Horvat začel
občni zbor in podal kratko poročilo o zvezinem
poslovanju. Zlasti je poudarjal težave, s katerimi
se mora zveza boriti, da bi ustregla članom.

Po uvodnih besedah je zaprosil častnega
predsednika Kereca, naj nadalje vodi občni zbor.
G. Kerec je v imenu zveze pozdravil dekana gosp.
Kranjca, okrajnega načelnika Bratino, soboškega
župana Hartnerja, zastopnika Kmečke zveze in
bivšega poslanca Spindlerja, zastopnika ZZZ Ma-
stinskega iz Ljubljane in druge odlične prijatelje
poljedelskega delavstva. Predlagal je nato, naj
zveza pošlje pozdravne brzojavke ministrskemu
predsedniku Cvetkoviču, ministru dr. Kulovcu,
ministru dr. Kreku, banu dr. Natlačenju, ministru
Budisavljeviču, bivšemu ministru Snoju in pred-
sedniku Izseliškega urada v Beogradu g. Ar-
ničkemu. Brzojavke so bile z velikim navduše-
njem sprejete.

Podrobno poročilo upravnega odbora je podal
podpredsednik zveze, soboški župnik g. Vojkovič.
Omenil je, da Zveza poljedelskih delavcev ni samo
organizacija poljedelskega delavstva, temveč vseh
iz vse Slovenske Krajine. Jedrnatno poročilo, ki je
bilo polno pobud in koristnih naukov, je končal
z željo, da bi delavci, ki morajo v tujino, nikdar
ne pozabili rodne grude, da bi ostali zvesti in tr-
dni Slovenci in dobri Jugoslovani.

Tajniško poročilo je namesto odsotnega taj-
nika podal g. Potokar. Iz poročila se vidi, da ima
zveza 24 samostojnih podružnic, v katerih je včla-
njenih 14.595 članov iz vseh delov Prekmurja in
tudi iz Medmurja. Članstvo stalno narašča in ne
zaostaja za najmočnejšo delavsko organizacijo v
Sloveniji. Lansko leto je sklenila zveza sporazum
z ZZZ in k njej pristopila. — Blaginjsko poročilo
je podal g. Krčmar. Zveza je imela v preteklem
letu 102.000 dinarjev dohodkov ter 90.000 dinarjev
izdatkov. V blaginji je bilo konec leta še 12.000
dinarjev. — Poročilo nadzornega odbora je podal
g. Rezonjak. Predlagal je tudi razrešnico uprav-
nemu odboru, ki je bila soglasno sprejeta. — Pri-
volitvah je bil izvoljen v upravni odbor profesor
Močan, v nadzorni odbor pa prof. Zika.

V imenu Kmečke zveze je spregovoril njen
zastopnik Spindler. Poudaril je, da je Zveza polje-
delskih delavcev najbližja organizacija Kmečki
zvezi in da se bo KZ borila ramo ob ramo z
Zvezo poljedelskih delavcev za svoje pravice. —
Zastopnik ZZZ Mastinšek je prinesel pozdrave iz
Ljubljane ter zaželel mnogo uspehov Zvezi polje-
delskih delavcev, zlasti pa je poudaril željo, da bi
tudi poljedelski delavci skoraj uživali vso socialno
zaščito, kakor jo imajo delavci drugih strok.

Spregovoril je še okrajni načelnik dr. Bratina,
ki je poudarjal težavne razmere, ki jih občutijo
tudi sezonski poljedelski delavci. Obdelajmo našo

bogato zemljo, da bomo čim več pridelali! Tudi za
tiste, ki nimajo posestva in zaposlitve, se bo letos
našel zaslužek. — V imenu soboške občine je
spregovoril župan g. Hartner, pri slučajnostih pa
je šef borze dela v Soboti, g. Kerec, razložil de-
legatom stvarno stanje o izgledih za bodoče se-
zonsko delo. G. Kerec je zelo priljubljen med se-
zonskim delavstvom, saj nihče ne pozna duše
prekmurskega delavstva tako dobro kakor on, ki
je sam okusil grenkobo sezonskega delavstva. Zelo
je bila všeč izjava nekega delegata, ki je odločno
zanikal podtikanja, da bi prekmurski delavci pod-
legali tujemu vplivu. Rekel je, da so ti delavci
zavedni Slovenci in Jugoslovani.

Slednjiji je bila sprejeta tudi posebna resolu-
cija in poslana ministrskemu predsedniku Dragiši
Cvetkoviču, ministru dr. Kulovcu, ministru dr.
Kreku, banu dr. Natlačenju, Kmečki zvezi in ZZZ.

Nučičeva proslava v mariborskem gledališču

V Narodnem gledališču je bila v soboto pro-
slava 40 letnice delovanja na gledaliških odrih za-
grebskega dramaturga Hinka Nučiča v Begovičevi
drami »Brez tretjega«. Z Viko Podgorsko je snoči
gostoval v Mariboru ter bil deležen toplega aplav-
za. Oba sta pokazala visoko umetniško vrednost
ter gledalce naravnost navdušila. Slavljenca so po
končani predstavi pozdravili upravnik maribor-
skega gledališča g. dr. Radovan Brenčič, v imenu
mariborskih gledaliških igralcev g. Rado Nakrst
ter režiserja gg. Jožko Kovič in Pavle Rasberger.
V imenu umetniškega kluba je s toplimi beseda-
mi pozdravil umetnika pisatelj in urednik gosp.
Radivoj Rehar. S solzami v očeh se je slavljenec
g. Nučič zahvalil govornikom za tople besede in
hvaležni publiko, ki je z napeostjo sledila njego-
vim stvaritvam. V svojem govoru je slavljenec
poudaril, da je srečen, da je v svojem slovenskem
Mariboru doživel 40 letni jubilej odrskega udele-
stovanja. Slovenski Maribor se je dostojno izka-
zal jubilaru tudi s tem, da mu je podaril mnogo
vencov, ki so jih darovali mestni župan, maribor-
ski gledališki igralci, umetniški klub, uprava gle-
dališča in Dramatsko društvo. Po predstavi se je
slavljenec na čast v kazinski dvorani vršil svečan
banquet.

Reševalcem križank
v »Slovenčevem koledarju«
Reševalce križank obveščamo,
da so izžrebane nagrade objavljene
v včerajšnjem »Slovenču« (15. mar-
ca). V drugih listih izida žrebanja
ne bomo objavljali!

Slovenski graditelji za samo- stojno graditeljsko zbornico

Ljubljana, 16. marca.

Danes dopoldne ob 10 so se v sejni dvorani
Zbornice za TOI polnoštevno zbrali k 22. redni
skupščini slovenski graditelji. Zbrane je nagovoril
predsednik združenja stavbenik Miro Zupan, ki
je posebej pozdravil zastopnika mestnega župana
dr. Letnarja in predsednika Obrtne zbornice gosp.
Kavko. Nato se je spomnil med letom umrlih čla-
nov, katerih spomin so zbrani počastili z enomi-
nutnim molkom. Po prečitaniu zapisnika lanske
redne skupščine je podal g. Miro Zupan predsed-
niško poročilo, v katerem se je dotaknil vseh pe-
rečih zadev slovenskega graditeljskega stanu. Gra-
ditelje je v preteklem letu precej prizadela refor-
ma, groze pa zaradi povečanja draginje tudi ne-
varni mezdni boji. Zdi se pa, da gremo v tem
oziru še hušjim časom nasproti. Predsednik je na-
dalje glede ustanovitve samostojne Obrtne zbor-
nice poročal, da tudi vsa graditeljska stroka pri-
pada novi zbornici. Nadalje je sporočil, da ni ra-
čunati, da bi se v doglednem času pričela kakšna
večja javna dela. Na koncu svojega poročila je iz-
razil željo, da bi lahko svobodni in ponosni še na-
dalje živeli v miru, ki je gotovo tudi graditeljske-
mu stanu najbolj potreben.

Predsedniško poročilo so sprejeli člani na
znanje s toplim odobravanjem. Iz tajniške poro-
čila, ki ga je podal g. Kramaršič, posnemamo, da
je imelo združenje konec leta 74 članov, nadalje
pa je bilo pri združenju pripravljenih tudi 99 zidar-
skih vajencev. Sredi stavbene sezone je bilo pri
članih združenja zaposlenih 1120 zidarških pomoč-
nikov. Nadalje je tajnik izjerno poročal o nešte-
vilnih intervencijah in predstavah, ki jih je
uprava združenja storila v preteklem letu.

Zborovalce je nato toplo pozdravil predsednik
Obrtne zbornice g. Kavka, ki je objubil, da bo
nova Obrtna zbornica storila za vse obrtniške
stroke vse, kar bo v njenih močeh.

Nato je bil sprejet proračun za bodoče leto in
določena članarina. Sledilo je več važnih samosto-
jnih predlogov, od katerih je bil deležen največ-
jega zanimanja predlog za samostojno graditeljsko
zbornico, ki naj se uresniči skupno s Hrvati in Sr-
bi. Predlog je bil soglasno sprejet in je upravi
združenja naloženo, naj pripravi vse potrebno za
ustanovitev samostojne graditeljske zbornice v
zvezi s Hrvati in Srbi.

Ob 1 je predsednik Zupan zaključil uspel ob-
čni zbor slovenskih graditeljev.

Polzela

Na Polzeli imamo več društev. Najbolj uspeš-
no deluje Prosvetno društvo, katerega delo pridno
podpirata marljiva fantovski odsek in dekliški
krožek. Vsak terek zvečer skozi vso zimo so se
fantje zbirali na svojih sestankih in obravnavali
razna gospodarska in prosvetna vprašanja, dekleta
pa so se zbirala k takim sestankom ob nedeljah.
Lepe uspehe je naša mladina dosegla tudi v telo-
vadnici, kjer si uri svoje telo.

Vsa ta mladina nam bo na praznik sv. Jožefa,
ki je njen praznik, pokazala svoje uspehe zemsk-
ga dela na svoji tradicionalni akademiji, ki bo
posvečena spominu pokonega voditelja dr. Anto-
na Korošca. Dolžnost vsakega prijatelja naše mla-
dine je, da se na ta praznik udeleži akademije in
s tem pokaže priznanje njenemu delu.

neugodnim posledicam zaradi morebitne fluktuacije
cen.

Končno je odsek razpravljaval o predstojećem
zasedanju nemško-jugoslovanskega lesnega odbora,
ki se bo pričelo dne 20. marca t. l. v Beogradu. Kot
delegat lesnega odseka se je določil glavni tajnik
dr. Adolf Golia, kot eksperti pa gg. inž. Jernej Zu-
panc, Boleslav Ternovec in Filip Mulej.

Prvenstvo LZSP v alpski kombinaciji na Krvavcu

Sijajna zmaga Akademskoga športnega kluba - Prvenstvo LZSP in prvenstvo Krvavca si je priboril inž. arh. Marjan Šorli (ASK) - Prvakinja LZSP v slalomu Virens Olga (SMK Ljubljana)

Ljubljana, 16. marca.

V soboto in nedeljo so se ob idealnih snežnih in vremenskih prilikah na Krvavcu vršile tekme za prvenstvo Ljubljanske zimske športne podveze, in posebej za prvenstvo Krvavca v alpski kombinaciji. Kljub temu, da je istočasno priredila Gorenjska zimske športne podveze svoje prvenstvo na Kočah in SK Ilirija srednješolsko prvenstvo v Planici, se je na Krvavcu zbralo veliko število tekmovalcev ljubljanskih in izvenljubljanskih klubov. Zastopani so bili tekmovalci: SK Ljubljana, Akademski športni klub, SK Kamnik, SK Ilirija in SK Jezersko.

Tekme je prevzel v izvedbo agilni in delavni smučarski klub Ljubljana. Organizacija tekem je bila brezhibna, za kar gre glavna zasluga tehničnemu vodji g. Vučniku in predsedniku sodniškega zbora g. Županu.

V soboto popoldne je bil na sporedu prvi del tekem — smuk z vrha Krvavca. Proga je bila dolga okrog 1600 m s precejšnjo višinsko razliko. Z vrha Krvavca je proga v hudem smuku stekla mimo Malega Krvavca v protistrmino, kjer so bila prva vrata, nato v osterm loku pod kapelico severovzhodno prečno, dolgo nekaj nad 200 m, nato je skozi tretja kontrolna vrata zavila skozi zadnjo strmino proti cilju na Kriško planino. Proga je bila izrazito brljnska, ves čas odprta in pregledna.

Rezultati smuka:

1. Hafner Ivan, ASK 1256,2; 2. inž. Šorli Mar-

jan, ASK 2:09; 3. Mlejnik Mile, SMK Ljubljana 2:19,2.

V konkurenci za prvenstvo Krvavca, kjer so nastopili tudi tekmovalci izven ljubljanske podveze, se je goraj vrstni red menjal v toliko, a se je na drugo mesto vrnil Sinkovec Franc, SK Jezersko, ki pa je bil diskvalificiran, ker je spustil vrata.

Slalom.

V nedeljo so se tekme nadaljevale v slalomu z vrha Kriš. Proga je bila dolga okrog 350 m z 24 vrati. Tekmovalci so se plasirali v sledečem redu:

1. Mikuž Adolf, SK Ljubljana 91 sek.; 2. inž. Šorli Marjan, ASK 91,4; 3. Mlejnik Miloš, SK Ljubljana 93,2.

Rezultati alpske kombinacije LZSP:

1. Inž. Šorli Marjan, ASK 198,75; 2. Hafner Ivan, ASK 206,13; 3. Mikuž Adolf, SK Ljubljana 216,75.

Alpska kombinacija za prvenstvo Krvavca:

1. Inž. Šorli Marjan, ASK 198,75; 2. Sinkovec Franc, SK Jezersko 201,85; 3. Hafner Ivan, ASK 206,13.

Slalom dam:

Nastopilo je šest tekmovalk. V cilj so prišle samo štiri.

1. Virens Olga, SMK Ljubljana 77,2; 2. Pavlič Erika 118; 3. Marinko Anica, SK Ljubljana 135,4; Jošt Cilka, SK Ljubljana 140.

Po izračunanih rezultatih je bila na Kriški planini razglasitev rezultatov in razdelitev nagrad. Obe plaketi za prvenstvo LZSP in za prvenstvo Krvavca si je priboril odlični tekmovalci inž. Šorli Marjan, ASK; poleg tega pa mu je kot prvaku LZSP poklonila tvrdka I. C. Mayer blago iz balonske svile za veterani jopič. Drugo in tretje plasirana sta dobila diplome. Vse je iznenadila krasna zmaga Akademskoga športnega kluba, ki je s tem ponovno potrdil, da gre iz leta v leto svojo zmagoslavno pot navzgor.

Tudi ob tej priliki je vojaška oblast pokazala vse razumevanje za smučski sport in dala na razpolago vso svojo pomoč in sicer moštvo za slučaj potrebe, ki ga je vodil rez. kapetan II. kl. gospod Fajdiga Milan. Posebej pa se zahvaljuje prireditelj komandantu planiske brigade g. Lukiču.

Po končanih tekmah so vsi tekmovalci v hitrih smukah zdrseli proti Cerkljam, od koder jih je avtobus potegnil na njihove domove. Vsi tekmovalci, zlasti pa se zmagovalci, pa so na svoje zmage lahko ponosni.

Kljub temu, da je bil tudi razpis moštev, prireditelj ni določil njih mest, češ, da je premalo klubov jih postavilo. Po izračunanih rezultatih pa je tudi v moštvi dosegel prvo mesto ASK v postavi: inž. Šorli Marjan, Hafner Ivan, Pantar Stojan. To je vsekakor sijajna zmaga, h kateri mu vsi iz srca čestitamo.

Na cilju so se štafeti vrstile takole: Ljubljana, Bratstvo, Ilirija I., Ilirija II., Maribor in Planina.

Ko so sodniki pregledali zapise in verifikacije posameznih tekmovalcev, se je izkazalo, da ima ljubljanska Zimskošportna podveza verificiranih samo 7 tekmovalcev, in to šest članov SK Korotana in en član SK Kamnika. Obe ljubljanski štafeti sta bili torej diskvalificirani.

Slovenski prvak v štafetnem teku 4 krat 10 km je SK Bratstvo

1. Bratstvo (Kordej, Pogačnik, Knific, Smolej) 2:35,28;

2. Ilirija I. (Rožič, Kopavnik, Kerstein, Petrič) 2:45,10;

3. Ilirija II. (Stopar, Istenič, Ravnik, Priveršek) 3:00,33;

4. Maribor (Simič, Burnik, Legvart, Fanel) 3:13,03.

Izven konkurence sta dosegli štafeti Ljubljane (Rus, Korenin, Robnik in Švigelj) 2:35,20 in Planine (Franc Jerman, Mejač, Pavčnik in Jože Jerman) 3:15,29.

Popoldne so bile na sporedu tekme v slalomu. Ob času, ko smo zaključili poročilo, še nismo dobili podrobnih izidov tega tekmovalstva. Priobčili jih bomo v tokrovi številki.

Zmagovalci v posameznih disciplinah so sprejeli lepa in praktična darila, ki jih je prireditelj z veliko ljubeznijo in skrbnostjo nabral pri dobrotnikih, ki so naklonjeni naši športni mladini. Daril je bilo zares veliko število, ki so bila zelo lepa.

Jadran : Grafika 6 : 0

Danes dopoldne sta se spoprijela v Koleziji v prijateljskem srečanju po prvenstveni tabelici enakovredna nasprotnika, vendar je pa igra sama pokazala veliko tehnično kakor tudi kombinatno premoč Trnovčanov. Grafiki so v polju nudili še dokaj odpora, pred golom so pa popolnoma odpovedali. Obe moštvu sta imeli najboljši moči v obrambi. Tekmi je prisostvovalo okoli 100 gledalcev.

Važen govor guvernerja Narodne banke

Naš denarni položaj bo Narodna banka obdržala na zdravi podlagi

Belgrad, 16. marca. m. V prostorih Narodne banke je bil danes redni občni zbor delničarjev Narodne banke. Občni zbor je vodil guverner Narodne banke dr. Milan Radosavljevič. Navzoči so bili tudi prvi viceguverner dr. Ivo Belin, vsi člani upravnega in nadzornega odbora, med njimi tudi gg. Avenek in Fazarinec. Po poročilu upravnega odbora o poslovanju Narodne banke v pretekli poslovni dobi se je razvila krajša razprava, v katero je poseglo nekaj delničarjev. Potem je povzel besedo guverner dr. Radosavljevič in med drugim dejal:

»Vprašanje, ki najbolj zanima gospodarske kroge, je povečanje obkroga bankovcev. Toda ta pojem sam po sebi ne bi smel povzročiti velikih motenj v narodnem gospodarstvu in imeti hudih posledic v gospodarskem in socialnem pogledu. Dosti je držav, ki so zaradi raznih okoliščin morale povečati obkrog bankovcev, katerim se je pa posrečilo preprečiti neugodne posledice, ki bi morale nastati z izdajanjem raznih ukrepov. Od gospodarstva samega je odvisno, kako bo vplival plačilni obkrog na gospodarsko življenje v državi. Gospodarstvo lahko pogreša vsa odvečna plačilna sredstva, ki mu niso potrebna za izvrševanje transakcij. S tem da daje državi na razpolago odvečna razpoložljiva sredstva, se kaže avtonomni akt gospodarstva, ki ga povsod opravlja navadno brez vsakega pritiska. Gospodarstvu se daje prilagoditi, da dobro naloži svojo blaginjsko gotovino, tako z izvršitvijo tega dejanja prehodno vzpostavlja približno harmonijo med proizvodnjo, obsegom poslov in kroženjem denarja. Zaradi nujnih potreb naše Narodne banke, ki jih ni bilo mogoče odlagati, se je emisijski potenciali tudi naše Narodne banke izkoristili v najvišji meri. Narodna banka podvzema vse potrebne pobude, da se plačilni obkrog zaustavi, po možnosti pa tudi zmanjša zaradi varovanja stabilnosti notranje kupne moči ljudskega denarja. Narodna banka ima v svojem programu tudi ta cilj, ki se bo lahko popolnoma dosegel samo s sodelovanjem vsega našega narodnega gospodarstva, ki zna ceniti važnost in korist denarne stabilnosti. V tem cilju je Narodna banka sporazumno s pristojnimi državnimi institucijami pripravila celo vrsto ukrepov, ki bodo omogočili državi, da bo za pokritje izredno važnih potreb preskrbela sredstva na svobodnem denarnem trgu in v nadaljnjem poteku omogočila učinkovito razbremenitev Narodne banke. Priprave so pred koncem in bo vprašanje izdaje »bonov državne obrambe« v kratkem času praktično rešeno. V ta namen se projektira tudi gospodarska organizaci-

SK Ljubljana : SK Železničar (Maribor) 5 : 1 (1 : 0)

Železničar: Španger, Krasnik, Frangeš II., Štifter, Križan, Turk II., Kolenc, Kovačič, Turk I., Pocaji, Lažič.

Ljubljana: Rožič, Ceglar, Jerman, Pupo, Serčar, Pelicon, Smole, Lah, Vovk, Pepček, Erber.

Ljubljana je imela prve četrt ure igre absolutno v rokah. Železničar, ki je igral proti soncu, je bil potisnjen pred lastni gol. Že v četrti minuti je Lah na Vovkov predložek vsekakor po Špangerjem 1:0 za Ljubljano. Kljub veliki premoči, ki jo je Ljubljana obdržala in še celo stopnjevala po tem голу, pa novih razočaranj ni bilo. Deloma zaradi dobre in žilave obrambe gostov, še bolj pa po zaslugi nerodnih ljubljanskih strelcev. Polagoma pa so se gostje močno popravili ter so nekajkrat z naglimi prodori Rožiča obetno ogrozili. Videlo se je, da se jim je posrečilo povežati vrste. Do kraja polčasa in še precejšen del drugega je igral napad Ljubljane močno raztrgano. Razen Laha ni bilo človeka, ki bi se bil resno zavzel in postavil celega moža.

Zdi se, kakor bi se bil napad Ljubljane vnovič zbral in se spet odločil k povezanemu delu, potem ko je minilo prvih petnajst minut drugega polčasa. Od tedaj naprej pa je Ljubljana prav gotovo, pa ne zaradi tega, ker bi se bili gostje upehali, kajti vzdržali so tempo čisto do kraja, zaigrala energično in uspešno kakor vselej ob velikih borbah. In rezultat take igre se je izrazil tudi številčno. V 20. minuti je Pepček zvišal na 2:0, v 25. minuti Smole na 3:0, v 28. minuti pa Pepček na 4:0. Po krivdi leve strani ljubljanskega moštva je v 37. minuti Latič znižal na 4:1. Toda že v 39. minuti je Vovk nato zvišal na 5:1. V 43. minuti je Erber zabil popolnoma pravi gol, tedaj 6:1, vendar pa ga sodnik ni priznal, ker ni videl, da se je žoga odbila znotraj že z mreže, ne pa s preke nad črto.

Srečanje, ki so ga gledalci sprejeli z zadovoljstvom, je sodil dobro g. Pušenjak.

Tek čez drn in strn SSK Maraton

Maribor, 16. marca.

Agilni SSK Maraton je priredil danes dopoldne v Stražnemskem gozdu tek čez drn in strn. Prireditelj je bila izvedena v štirih kategorijah, in sicer: za juniorje A 1500 m, juniorje B 1700 m, juniorje C 3200 m in seniorje 5000 m. Na štartu se je zbralo 15 tekmovalcev. Dan je bil za prireditev idealen. Posamezni rezultati so naslednji:

Juniorji kategorije A: 1. Eiletz 6,50, 2. I. Vartnik 7,40, 3. Salman 7,48, 4. Imreih 7,50.

Juniorji B: 1. Tarkuš 6,44, 2. Serp 7,04, 3. Kebrič Ivan 7,27.

Juniorji C: Klančnik Ivan 12,09.

Seniorji: 1. Stojšek 18,55, 2. Kurbus 20,38, 3. Lah 20,55.

Istočasno in na istem mestu pa je priredilo mariborsko okrožje FO svojo lahkoatletsko prireditev s tekom čez drn in strn. Startali so istotako v štirih kategorijah z isto dolžino proge. Rezultati so bili naslednji:

Juniorji A: 1. Senekovič, FO Pobrežje, 6,47, 2. Čeh, FO Pobrežje, 7,29.

Juniorji B: 1. Zorko, FO Pobrežje, 7,05, 2. Lešnik, FO Pobrežje, 7,06, 3. Kebrič Ivan, FO Maribor III, 7,27.

Juniorji C: 1. Klančnik, FO Pobrežje, 12,09, 2. Masten, FO Sv. Magdalena, 12,20.

Seniorji: 1. Stojšek, FO Maribor II, 18,55; 2. Kurbus, FO Maribor III, 20,38, 3. Lah, FO Pobrežje, 20,55, 4. Robič, FO Maribor II.

Kod vrhovni sodnik je fungiral g. Franc Kebrič, asistiral so mu pa Struel, Črunko in Pirš. Proga je vodila ves čas skozi gozd in je bila zelo posrečeno izbrana.

Mladinski smučarski praznik v Planici

Planica, 16. marca.

Včeraj in danes je imela Planica spet svoj veliki dan. Danes sicer niso nastopali znameniti skakalci, ki bi podirali stometrske znamenke, ampak naša mladina — up in nada naše smučarske bodočnosti, s prireditvijo, ki je bila po številu točk izredno obsežna, morda celo preveč, tako da so sicer zelo pridni organizatorji le teška obvladali veliko število tekmovalcev.

Svoj smučarski praznik je imela predvsem mladina. Mladina je tekmovala v tekih, skokih in slalomu. Srednješolci so imeli svoje prvenstvo tudi v tekih, skokih, slalomu in smuku, poleg tega pa je bilo danes še slovensko smučarsko prvenstvo v štafeti 4 krat 10 km. Ti trije dogodki so torej tvorili današnji in včerajšnji program v Planici. Vsebinsko temu sporedu pa je dala mladina, zlasti ljudskošolska, ki se je od vsepovsod, predvsem pa z Gorenjske, odzvala prireditelju SK Iliriji. Zastopani so bili klubi: ISSK Maribor, SK Železničar, SMK Ljubljana, SK Planina, Bratstvo in seveda tudi prireditelj SK Ilirija, ki je postavil k tekmam največje število tekmovalcev. Srednješolskega prvenstva so se udeležili dijaki iz vseh štirih ljubljanskih gimnazij in kranjske gimnazije. Pogrešali smo študente iz Celja in Maribora. Pač pa so prišli včeraj v Planico ptujski dijaki, ki so danes in včeraj uspešno tekmovali.

Pokroviteljstvo nad mladinsko prireditvijo sta prevzela prosvetni minister dr. Miha Krek in ban dravske banovine dr. Marko Natlačen. Pri današnjih tekmah pa so bili navzoči: predsednik Gorenjske zimske športne podveze mag. Zabkar z Jesenice, predsednik mariborske podveze Zoržut, nadzorstvo nad študenti je vodil prof. Merčun. — Glavno organizatorno delo so morali opraviti člani SK Ilirije, ki so pod vodstvom neumnega Miklavčiča, dr. Nagyja, Kramaršiča in Mahkoveca uspešno izvedli današnjo obširno prireditev.

Včeraj so bili na sporedu teki mladine iz srednješolcev na 4 in 7 km in teki juniorjev na 10 km. Borbe posameznih naših najmlajših tekmovalcev so bile prav lepe in zanimive. Rezultati so bili:

Tek na 4 km, mladina: 1. Dolžan Srečko (Dovje-Mojstrana) 29,35, 2. Ažman Aleksander (Ilirija) 30,01, 3. Zima Srečko (Dovje-Mojstrana) 31, 4. Magnik Marjan (Dovje-Mojstrana) 32,14, 5. Svetina Tomaž (Ilirija) 33,15.

Tek na 4 km, srednješolci: 1. Dornič Boris 27,58, 2. Demaša Roman 33,40.

Tek na 7 km, naraščaj: 1. Makovec Janez (Ilirija) 35,32, 2. Rožič Jože (Ilirija) 37,12, 3. Valentar Ciril (Bratstvo) 42,16, 4. Lihteneger Jože (Dovje-Mojstrana) 46,43.

Tek na 7 km, srednješolci: 1. Kajžar Franc 33,04, 2. Ravnik Ludvik 42,47, 3. Jager Boris 45,23, 4. Hribar Jože 46,23, 5. Janežič Zvonimir 47,43, 6. Stuler Pavel 49,43, 7. Ločnikar Franc 50,03, 8. Vodopivec Lojze 51,21.

Tek na 10 km, juniorji: 1. Hrovat Janez (Ilirija) 39,45, 2. Razinger Lojze (Bratstvo) 40,14, 3. Vrhune Stanko (Smučar. klub Ljubljana) 41,13, 4. Stana Roman (Bratstvo) 41,39, 5. Klinar Anton (Ilirija) 44,13, 6. Valentar Slavko (Ilirija) 44,34, 7. Kramaršič Franc (Železničar) 49,04, 8. Dežman Jože (Ilirija) 56,51.

Današnje tekme

Danes so bili na sporedu skoki mladine in srednješolcev. Ti so se zbrali okoli male 25 m planiške skakalnice in tam preskušali svoje moči. Drobniša in srednješolcev je bilo na pretek. Nekateri naši najmlajši tekmovalci, ki jim ne bi prav niti prisodili, da znajo smučati, so pokazali na mali skakalnici zelo dobre in uspešne ter lepe skoke. Malo naprej od 25 m skakalnice so se zbirali tekači posameznih štafet, ki so se borili za slovensko prvenstvo v štafetnem teku na 4 krat 10 km. Vreme, dasi je zjutraj kazalo na slabo, je bilo izredno lepo in sončno ves dan. Sneg se je proti popoldnevni maio zjužil.

Skoki mladine in srednješolcev

Juniorji: 1. Bukovnik Leo (Bratstvo) 133,8 točk (18,5 m, 20 m), 2. in 3. Valentar Slavko (Ilirija) 19 m, 21 m in Ručigaj Boris (Ilirija) 20 m, 20 m, 126,5 točk, 4. Razinger Lojze (Bratstvo) 123,5 točk (19,5, 19,5 m), 5. Klinar Anton (Ilirija) 121,3 točke (18,5, 20,5 m), 6. Hrovat Janez (Ilirija) 111,6, 7. Vodnje Silvo (Ilirija) 110,1, 8. Dežman Jože 109,1 točke.

Naraščaj: 1. Mulej Tinček (Ilirija) 129,5 točk (20, 19,5 m), 2. Zupančič Boris (Ljubljana) 128,5 (19,5, 19 m), 3. Dornič Boris (Dovje-Mojstrana) 125,1 (18,5, 18 m), 4. Osterman Stefan (Ljubljana) 122,1, 5. Makovec Janez (Ilirija) 121,1, 6. Lihteneger Jože (Dovje-Mojstrana) 115,6, 7. Svetina Tomaž (Ilirija) 115,1, 8. Rožič Jože (Ilirija) 112,6.

Mladina A: 1. Zalokar Zoran (Ljubljana) 143 točk (21, 20,5 m), 2. Erlah Franc (Ilirija) 111,6

(16,5, 17 m), 3. Rajgelj Franc (Ilirija) 105,2 (15,5, 15 m), 4. Zidar Jože (Ilirija) 103,9, 5. Ažman Aleksander (Ilirija) 90, 6. Praprotnik Jakob (Ilirija) 89,5 točk.

Mladina B: 1. Rogelj Albin (Ljubljana) 122,6 (18, 18 m), 2. Mulej Janez (Ilirija) 117,6 (18,5, 17,5 m), 3. Dovžan Srečko (Dovje-Mojstrana) 116,6 (17,5, 18 m), 4. Zima Srečko (Dovje-Mojstrana) 107,4, 5. Magnik Marjan (Dovje-Mojstrana) 88,5, 6. Prestor Žiga (Ljubljana) 74,6.

Srednješolci: 1. Zalokar Zoran 143 točk, 2. Zupančič Boris 128,5, 3. Dornič Boris 125,1, 4. Rogelj Albin 122,6, 5. Hrovat Bojan 117,8, 6. Kramaršič Franc 103,1 točke.

Štafetni tek 4 krat 10 km

Začetek štafetnega teka je bil napovedan za deseto uro, zapoznel se je pa kar za celo uro, tako da so prvi tekači odšli iz nastopnega mesta šele po enajsti uri. Spočetka je kazalo, da ni mnogo zanimanja za ta štafetni tek in da bo le malo borcev za slovensko prvenstvo v tej disciplini. Potem pa se je javilo sodnikom kar šest štafet, in sicer štafeta SK Ljubljane, Bratstva, dve štafeti Ilirije, ena štafeta Planine in ena štafeta iz Maribora. Favorit tega teka je bila jeseniška Bratstvo, nastopiti pa je moralo zelo oslajeno, ker je njegov najboljši tekmovalac Razinger še vedno doma z zlomljenim nogom, Zemve pa na start ni bilo. Prav dobro je bila sestavljena štafeta SK Ljubljane. Še skrajša je bilo slutiti, da bo med tema dvema štafetama zelo ostra borba za prvenstvo.

Proga je vodila s travnika v bližini 25 m skakalnice, nato zavila po pobočju Ponc mimo velike skakalnice v dolino Tamarja, nato pa po pobočju pod Ciprnikom in mimo ilirijanskega doma nazaj k startu.

Šest tekačev se je pognalo v boj za prvenstvo. Takoj skrajša je dobro potegnil Kordej (Bratstvo). Tik za petami mu je bil ljubljanski Rus. Ob prvi predaji je bilo presenečenje. Ljubljana je vodila pred Bratstvom skoro za dve minuti. Na tretjem mestu pa je bil prvi tekač Planine Franc Jerman, nato dve štafeti Ilirije in nazadnje še tekač Maribora, ki je precej zaostal. Pri drugi predaji je bil položaj isti, Ljubljana je še zmerom vodila pred Bratstvom za toliko, kolikor ji je prinesel prvi tekač. Na tretje mesto je prišel Ilirijan Istenič, nato Planina, Ilirija in Maribor. Hudo presenečenje pa je čakalo Jeseničane pri tretji predaji. Sijajni tekač Ljubljane Rudolf Robnik je v odličnem času prinesel barvam svojega kluba še precej večjo prednost. Knificu se je poznalo, da je bil utrujen. Na tretjem in četrtem mestu je bila Ilirija, sledili sta Planina in Maribor. aZdnji tekač Bratstva Smolej se je v sijajnem slogu pognal za zadnjim tekačem Ljubljane Švigljem. Borbe ni bilo mogoče zasledovati ves čas. Oba tekača sta tekla odlično in pred ciljem je bil Švigelj za kakih 20 m še vedno pred Smolejem. Od posameznih tekmev so dosegli najboljši čas Jeseničan Smolej 36:16, Rudolf Robnik 37:21, Jože Knific 38:27, Jože Švigelj 38:48 in Rus 39:30.

Hrvatska liga

Hajduk : HASK 3 : 2

Split : Concordia 2 - 1

Železničar : Bačka 2 : 2

Slavija (Varaždin) : Sašk 7 : 1

Gradjanski : Slavija (Osjek) 1 : 1

Ta tekma je bila šest sekund pred koncem prekinjena, in sicer zaradi neredov, ko je sodnik dosodil enajst metrovko proti Slaviji.

Srbska liga

Jugoslavija : Žak 2 : 2

BSK : Vojvodina 3 : 1

Bata : Bask 4 : 3

Jedinstvo : Slavija (Sarajevo) 2 : 1

Gradjanski (Skoplje) : Jugoslavija (Jabuka) 3 : 0

Po današnjih tekmah je stanje točk v srbski ligi nastopajočih klubov naslednje:

BSK 30 točk, Jugoslavija (Belgrad) 24 točk, Jedinstvo 18 točk, ŽAK 18 točk, Vojvodina 17 točk, Bata 16 točk, Jugoslavija (Jabuka) 16 točk, Gradjanski (Skoplje) 14 točk, Slavija (Sarajevo) 10 točk, BASK 6 točk.